

İktidar: Kişiler-arası, Organizasyonel ve Global Boyutları

Pazartesi, 5 Aralık 2005

KONU: Post-Modernizm, Post-modernite ve İktidar, devam ediliyor.

Geçen dersten: mimarlıktaki post-modernimi anlamak

Bugün: *resimde* ve sosyal ilişkilerde ne demek ve iktidar kullanımı

Solda: Resimlendirilmiş bir Orta Çağ el yazması örneği. Kişi stilize edilmiş, bireyselleştirilmemiş, **sadece bir rol**, Orta Çağ dünyasının çeşitli aziz ve ikonlarıyla çevrili olarak resmedilmiş.

Resimlendirilmiş Orta Çağ El Yazması görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Limbourg Kardeşler (1413)'in de erken modern mimarisine benzeyen resimleri vardı. İnsanlar sadece sosyal rolleriyle temsil edilmişlerdi. Köylü soylunun kalesiyle ilişkisine göre bir pozisyonda; köylü dışarıda yaşıyor ve kendisi ve kale için yemek sağlıyor. Resmin üst kısmındaki göksel temsil her şeyin nasıl tanrılar tarafından yönetildiğini gösteriyor.

Göksel temsil görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Bireysel kimlik kişinin sosyal dünyadaki rolüne bağlıdır.

Solda: Hollanda natürmort tabloları Hollandalıların zenginliklerini sergiler—örneğin, resimde limon/fındık/istiridye/şarap tabloda Hollanda imparatorluğu ve uluslar arası ticaret dolayısıyla Amsterdam'da birlikte yer alırlar. Dünya, devlet ve toplumun bir arada gösterilmesi var ki bu da hep birlikte bu zenginliği üretir.

Hollanda natürmort tabloları görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: “Haarlemdeki Yaşlı Erkek Evinin Kadın Nedimleri” (1660)—Hollanda toplumunun üniformasını giyiyorlar, birey değiller, büyük bir uyum, **verilmiş pozisyonlar** dünyası, kişi bireysellik/farklılık sergilemez, alçak gönüllü kalır.

Haarlemdeki Yaşlı Erkek Evinin Kadın Nedimleri görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.

Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Solda: İnsanlar her zaman gruplar halindedir. Örneğin, Caravaggio'nun “The Calling of St. Matthew”

The Calling of St. Matthew görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Flaman. “Sarraf/dövizci ve Karısı” **rolleri olan cemaati** gösterir. Bu tema, hizmetçi ve hanımefendi rolleriyle Vermeer'in “Aşk Mektubu” (1666)'nda devam eder.

Sarra/dövizci ve Karısı görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Aşk Mektubu görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Ama şimdi bir değişiklik geliyor...

18. yüzyılda ve 19.yüzyılın başlarından itibaren, bir **bireyi, tek bir kişiyi yücelten** resimler görmeye başlıyoruz.

Solda: Delacroix'nın "Missolonghi Harabelerindeki Yunanistan"

Missolonghi Harabelerindeki Yunanistan görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Ingres'nin "La Grande Odalisque" (temsili)

La Grande Odalisque görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Yanda: Aşağıda, solda, Manet'nin empresyonist formdaki resmi "Olympia." Sağda ise, nude'un bir erkek olduğu post-modern hali var. **Post-modern stil** şaka yapıyor; daha önce yapılmış olana dair bilinçli bir yorum, daha önce güzel olarak görülen şeyi bozmaya/rahatsız etmeye çalışan bir eleştiri.

Olympia görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
<http://www.ibiblio.org/wm/paint/auth/manet/olympia/>

Post-modern stil görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Kişisel Portre. Kişinin toplumdaki pozisyonu kendisini çevreleyen kişiler, sosyal rollerle temsil edilmemiş, onun yerine elbiseler, tüketim ile temsil edilmiş (Hollanda resimlerinde de açıkça görüldüğü üzere). Belirli bir sosyal pozisyona sosyal ilişkileri tarafından bağlanmış olan bir birey değildir. Çocukların bile portreleri yapılmıştı.

Birey portresi görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Solda: Daha önce temsili gösterilenleri **kasten soyutlaştırmaya** başlayan lirik desenlerin yer aldığı Beardsley'in "Salome" (1892) tablosu.

Salome görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Matisse **üç boyutluluğu düzleştirir.**

Matisse görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Bireysel insan bile düzleştirilmiş/soyutlanmış bir şekilde gösterilmeye başlanır:

Yukarıdaki son örnek Henri Rousseau'nun "The Dream/Rüya" (1910) tablosu—nasıl neredeyse bir çizgi roman gibi görüldüğüne dikkat edin.

The Dream/Rüya'nın görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Solda: Joseph Stella'nın "Brooklyn Köprüsü" (1917) bir kübizm örneği. Tablo sadece temsili olanı değil de **olayın deneyiminin perspektifini alıyor**. Sadece bir yapı değil, ama yapının *deneyimi!*

Brooklyn Köprüsü görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Pablo Picasso—**deneyimden bir sansasyon/duygu/heyecan iletmeyi amaçlayan**.

Pablo Picasso görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Solda: **Özünde modern resim** Mondrian tarafından "Kırmızı, Mavi, ve Sarı ile Kompozisyon" (1930)'da ifade edilmiştir. Bu kuvvetli, hiç bir temsil içermiyor, hiçbir anlatı yok, kişi yok, sosyal roller yok, sadece renk. Tablo, duyguyu bakan kişi renkler arasındaki hareketi deneyimlerken iletir ancak hiçbir şey yeniden-sunulandan öte değildir. Philip Johnson'un, onu çevreden korumak için sadece bir "evin" **temel öğelerini** alan, Cam Evi gibi—Mondrian "Size **temsiliyet olmadan deneyimi** vereceğim" diyor.

Özünde Modern Resim görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Cam Ev görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Rothko insan deneyimini onlar hakkında bir mesaj vermeksizin iletir. **Sosyal hayatın hikayesi içerisindeki estetiği soyutlaştırmıştır**. Estetik/duygusal deneyim resimlerin ham maddeleri içerisinde çıkarılmıştır—bu duyguyu yaratacak hiçbir dış bilgi yoktur.

Modernizm **saf soyutlama** yoluyla bir **görsel** (belki de fiziksel) **deneyim** yarattı.

Solda: Jackson Pollock temsili resimden ibaret değildir *duygu ve duymadan* ibarettir; resmin duygusunu, enerjisini/tutkusunu iletir. Fırça ile resim yapardı, ama sonra yerdeki kanvasa "damlatma" yoluyla resmetmeyi keşfetti. Pollock gibi sanatçılar **sanatın, resmin anlamı hakkında teorik alıştırmalar/söylemler yoluyla** birbirleriyle iletişim içindeydiler.

Duygu ve duyum görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Motherwell'in "İspanyol Cumhuriyeti'ne Mersiye" (1957-61). Motherwell **tabloya bir hikaye verir** çünkü İspanyol Cumhuriyeti, Franco'nun Faşist Devriminde yıkılmıştır. Tablo, İspanyol demokrasininin ölümü/yıkılmasıdır zira İspanya 40-50 yıl boyunca modern

Avrupa'nın gelişiminin dışında kalmıştır. Motherwell iyi eğitim almıştır ve bu tip sanat üzerine pek çok yorum ve kurum yazısı yazmıştır. Resme bakan kişi öfke, enerji ve yıkımı hissetmesini istemiştir.

İspanyol Cumhuriyeti'ne Mersiye görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Solda: Calder'in eseri. İkincisi, soyut ve şakacı "Charpente De Fer"(1969)dir. Calder araçlar üzerinde de çalışmıştır. MIT kampusündeki "The Great Sail" (Büyük Yelken)'in de tasarımcısıdır.

Charpente De Fer görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

The Great Sail/Büyük Yelken görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sonra, yapısalcılık sonrası stili devam ettiren ve sosyal yorumlar yapan **pop art** geldi. Kanvasın (binalar gibi) katı olması gerekmiyordu, bir imge de olması gerekmiyordu! Örneğin, Jasper John'un üç eserini ele alalım:

Soldan Sağa: "Üç Bayrak" (1958), "Alçı Kalıpla Hedef İmgesi" (1955), ve "İki Topla Resim" (1960)

Three Flags (Üç Bayrak) görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Image of Target with Plaster Casts (Alçı Kalıpla Hedef İmgesi) görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Painting with Two Balls (İki Topla Resim) görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sağda: Fotoğrafları almak ve onları büyütme, böylece **hiçbir şeyin orijinal olmadığı**, sanatçının başkalarından daha eşsiz değil mesajını veriyordu. Bu, **zaman ve mekanın yok oluşunu gösteren** Philip Johnson'un AT & T binasına benziyor. Hiçbir sanat eşsiz değildir çünkü herkes birbiriyle **diyalog** halindedir.

Zaman ve Mekanın Yok Oluşu görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Solda: Bir elyazması boyama kalemi ile çiziktirilmiş. Sanatçı, **sanata/metne dair ciddi bir eleştiri** sunuyor.

sanata/metne dair ciddi bir eleştiri görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.
Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sanat sanatçı ne yaparsa o olan bir şeye dönüştü; sanat sanatçının **kişisel üretimi, katkısıdır**. Daha önce seçkinler tarafından üretilen artık o kesimle sınırlı değildi.

KİMLİK ÜZERİNE GÖRÜŞLER VE FİKİRLER

Geleneksel Fikirler:

Antik ve Orta çağlarda, kişi, zamanla Tanrıya ait olacak ruhun kabı olarak düşünülürdü. Bir kişi kaçınılmaz olarak **bir klan/kabile/malikhane**nin **üyesi** idi ve dolayısıyla **sosyal rolüyle** tanımlanırdı. Marcel Mauss “Klan belirli sayıdaki kişi tarafından oluşturulur ...hepsinin rolü de davranışlarını dışa vurmaktı ...bir klanın hayatının daha önceden belirlenmiş totalitesi” demiştir.

Bireyselliğin ve modern benin ortaya çıkışı:

Birey nosyonu Rönesans ve Aydınlanma sırasında ortaya çıktı, ancak şimdi sanki doğal kaçınılmaz bir şeymiş gibi görülüyor, nasıl tam tersi de olabilirdi, İşte buradayım! Ben benim, bir kişi. Bireysellik Katolik Kilisesinin hegemonyasına meydan okuyan Protestan Reformasyonunun bir ürünüdür. **Kilisenin gerilemesini ve devletlerin yükselmesini** görmeye başladık (gotik katedrallerin ihtişamının yerini alan Versailles Sarayını hatırlayın). Dolayısıyla, bireyin kavranış biçimlerinin nasıl değiştiğini düşünürsek, örneğin sapkınlık ve suçluluğu düşünün; sorumluluk artık kötü kana ya da günaha atfedilmiyordu, bireyin kendi yetilerini nasıl kullandığına, kötü *tercihlere* atfediliyordu. 18. yüzyıldan itibaren [Hobbes’dan sonra], birey konseptinin kristalleşmesini görürüz.

Jeremy Bentham bir **fayda** hesapçısı idi, ve, Adam Smith gibi, insanların **acıyı en aza indirip zevki en yükseğe çıkarmaları** gerektiği fikrini kuramsallaştırdı. Her ikisi de klasik ekonominin guruları olarak görülürler.

Adam Smith arzuların koordinasyonu (faydalı şeyler) için bir toplum/pazar önerdi. *Ulusların Zenginliği*’nde (1776) toplumun refahının her bir bireyin **kendi çıkarı** peşinde koşması ile başarılacağını söyledi (kapitalizm nosyonlarının altında yatan fikir budur). Smith artık kesin gözüyle bakmadığımız bir şeyi farz etti. Bu toplumun işleme biçimi, herkesin kendi çıkarının peşinde koşabilmesi için, ortak bir ahlaki bağlam olması gerektiğini düşündü. *Ulusların Zenginliği*’nde önce **ahlaki duyguların teorisini** yazdı. İyi olmanın ne demek olduğunu nasıl biliyoruz? Tek yol, komşularımızın neyin iyi olduğunu düşüneceklerini ve bize ve eylemlerimize nasıl tepki vereceklerini önemsemek. Sadece başkalarının davranışlarımıza verdiği tepkileri değerlendirerek iyiliği başarabiliriz. Bireyin **her zaman toplumla etkileşim halinde** olduğu, toplumdan ayrı olmadığı düşünülüyordu. Kişisel çıkarın izlenmesi prensibi Adams tarafından ahlaki duyguları olan toplumun ürettiği çıkarlar olarak düşünülmüştü, ahlaksız etkileşimler olarak değil. Smith bireysel çıkardan oluşan toplumsal refahı savundu, ki bu da başkalarının arasında yaşamayı farz eden bir düşüncedir. Bugünlerde, başkaları hakkında konuşmuyoruz artık, sadece onlar sadece kendimizinmiş gibi kendi çıkarlarımız hakkında konuşuyoruz.

Benzer bir şekilde, bireyin korunması gereken hakları/ihtiyaçları/kişiliği olduğuna dair de bir sözsözsel yüceltme vardır. Bağımsızlık Bildirgesinde, Jefferson her bir bireye belirli elden alınamaz hakların garantisini veren bir devlet tasarladı—belirli bir sosyal düzen düşündü. *Birey hakkında sosyal düzeni içermeyen/onu düşünmeden çeşitli varsayımlarda bulunursak ne olur?*

Bireysel benlerden oluşan bir kültürel olarak baskın popüler **toplum** nosyonunun gelişmesiyle birlikte, insan işlerinin kaynağı/yöneticisi/yargııcı olan **Tanrı anlayışında/inancında bir düşüş** oldu. (Bu, bu dönem tekrar tekrar duyduğumuz fikirlerin bir provasıdır.) Ancak 1970lerden itibaren, **dindarlıkta yeniden bir canlanma** yaşıyoruz—o

zamana kadar gerilemişti (1840larda küçük bir canlanma anı olmuştu ama o çok laik bir dindarlıktı).

Toplumun ve doğanın biliminin ortaya çıkışı ile birlikte, gizli, yüzeyin altında olan, doğa ve insan işlerini aslında üreten ve yöneten iktidarların maskeleri indirilmeye başlandı. Bilim şeylerin altında yatan sebepleri ortaya çıkarmak için yüzeydeki maskeyi çıkarmayı hedefler. Darwin, Marx, Freud, Einstein—hepsi kendi alanlarında yapısal, nedensel teoriler sundular. Geç 19. yüzyıl ve erken 20. yüzyılının bu büyük düşünürlerinin mesajı **şeylerin görüldükleri gibi olmadıkları** idi. Yüzeyin altında yatan sebepler vardı. Gördüğümüz/deneyimlediğimiz şeylerin yüzeyi hemen aşikar olmayan şeyler tarafından üretilmişlerdir.

Modern mimari gözlemlediğimiz şeyi sözde üreten yüzeyin altındaki fenomeni açığa çıkarır. Örneğin, gökdelenlerin tasarımı binayı ayakta tutan yapıların olduğunu gösterir. **Yapı, neticede yüzey olur.** Daha sonraki eserlerde, bu sadece yüzeyde bir eko değildir, yüzeyi sıyıyıp sadece temel öğeleri ortaya çıkarma teşebbüsüdür.

Modern sanat/mimari, dünyayı temsil etmeyen bir deneyimi yaratarak, estetik deneyimin temel öğelerini bulmayı amaçladı.

Sağda: Ellsworth Kelly'nin eseri. Kenarın nasıl hareket etmeye başladığına, titreştiğine dikkat edin. Kelly'nin renk ve göz bilimi/bilgisine dayanarak bir istikrasızlık/canlılık yaratılmıştır.

Ellsworth Kelly'nin eserinin görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır.

<http://www.artnet.com/magazine/news/artnetnews2/artnetnews8-14-1.asp>

Post-modern sanat **ilişki olmadan duygu** yaratır, anlamı olmayan duygular (örneğin, Rothko, Mondrian), sosyal teoride bir **yapısalcılık eleştirisi** sunar.

İşler neden değişti? Sosyal eylemin yapısal kaynaklarını mı yoksa estetik deneyimin temel öğelerini mi bulduk?

Yapısalcılığa cevap olarak şimdi elde ettiğimiz şey post-modern sanatın eleştirisidir. Temel öğeleri belirleme çabaları **[yanlış] genellemelerden** dolayı, sınırlı örneklere dayanarak evrenselleştirme pratiğinden dolayı bozuldu.

--20.yüzyıl Avrupası, bir devletin karı düşmeyen kapitalizmi olabileceğini, sermayeyi yok etmeden de endüstri işçisinin şartlarını iyileştirebileceğini (örneğin, modern refah devletleri) gösterdi—bu da evrensel olarak genel bir tezi/modeli (örneğin, Marx) uygulayamayacağını gösterdi.

--Yapısalcılar **yapısal varyasyonları** göz ardı ettiler (cinsiyet ya da ırk farklılıkları gibi). Temel yapılar ve nedenlere (psikolojik, duygusal, kültürel) dair birbirleriyle rekabet eden teorilerin aralarındaki tartışmaları çözemediler. Bilinebilir olanı aldılar ve onu tamamı olarak ölçtüler, bu da **pozitivist** ve özcü davranışçılığa yol açtı. Post-modernistler belki de insan hayatına dair bildiğimiz ölçülemeyecek pek çok şey olduğunu iddia ederler.

Yapısalcılığın post-modern eleştirisi yapısalcılığın kısmi/tafı ve her şeyi bildiğini iddia ettiğini savunurlar.

Bu kuramsal bir eleştiridir ancak aynı zamanda olaylar ve sosyal şartlar tarafından da şekillendirilmiştir.

--yetkin olmaktan ziyade katı olan bürokrasiler (Weber'i sorgulayan)

--bağımsızlık savaşları (emperyalizmin yıkılışı ile birlikte, Avrupalılar, ulus olarak/kültür olarak kendi erdemleri hakkında kararsızdılar)
--ayaklanmalar, genelleme iddialarına meydan okur (sivil haklar, barış, ABD'deki kadın hareketleri)
--açık olan: demokrasi iddiasına rağmen, homojenize eden popüler kültürde sınırlı sınıf hareketliliği vardı
--herhangi bir sistem nosyonuna, yapılara duyulan güvenin kaybolması

Post-modernite bir *sosyal bir formasyondur*, bir toplum durumudur. Teknolojik değişiklikler ve sosyal ilişkilerdeki değişikliklerin getirdiği bir durumdur. Zaman ve mekan uzaklıklarında bir çöküş vardır. Coğrafi yer ve ulusal sınırlardan uzaklaşan esnek bir sermaye birikimi ve hareketliliği vardır.

Post-modernizm mimaride/sanatta/pop kültürde bir stildir. Tekdüze açıklamaları sorgulayan, post-modern olarak adlandırdığımız şartları yansıtmaya/temsil etmeye çalışan, onlar üzerine yorum yapan bir stil. Geçmişe oyuncu bir referans ve alıntı önerir. Zaman ve mekan kaybolmuştur ve aynı eser parçası üzerinde aynı anda yazılmıştır. Geçmiş/şimdi/gelecek, ben üzerinde katmanlaşmıştır.

Post-modernizm, **kendi yaptığının farkında olan bir düşünmeye**, kendini gözlemlemeye, kesin olarak görülen (örneğin, üretim ve yeniden üretim döngüsü) üzerinde yorum yapmaya tekabül eder. Bu post-modern yorumun kendisi bir üretimdir.

Kendi yaptığının farkında olan düşünme görüntüsü telif hakları nedeniyle kaldırılmıştır. Görüntü Profesör Silbey'in slide sunumundandır.

Sanatın/bireyselliğin/icadın kesinmiş gibi görünen dünyası açığa çıkarılır—post-modern perspektiften bakarsak, **kendimizi seyredişimizin açıklamasını üreten kendimizi seyredenin kendimizi seyrediyoruz**. Burada, Bir bütün olarak koordine edilen bir sistemden (bürokrasi gibi) ziyade parçalardan oluşan, **sürekli hareket halinde olan bir hayat** nosyonu vardır.

Bugün sistemler ve sebepler hakkında şüphecilik vardır. **Pek çok yorum** olduğu tanınmıştır. Olaylar, belirlenmiş ya da yapılandırılmış olmaktan ziyade **olasıdır**. İnsan eylemliliğine alan vardır ancak birey sosyal olayları üretmek için kendi başına yeterli olmayacaktır. Objektif gibi görünen **subjektiftir**, bir yerde doğru olan diğer yerde yanlıştır.

Post-modern ben: Benin her zaman formasyon halinde olduğu, **devam eden bir proje** olarak görülmesi vardır (1960lardaki Erik Erikson'u düşünün). Ben, geçmiş, şimdi, gelecekteki beklentilerden oluşan pek **çok farklı etkinin derlemesi** olarak görülür. **Parçalanmış, merkezsiz bir ben** nosyonu vardır; varoluşunun/kimliğinin/ruhunun tek bir, değişmeyen içsel özü yoktur.

Örneğin, Diane Kondo, bir Japon-Amerikalı olarak, Japon toplumundaki kadının yerini araştırmaya gitti. Japonya'ya giderek, köklerini, hakiki benini (eski nosyon!) bulabilirdi. Kondo sonra, pek çok Amerikan düşüncesini içselleştirmiş bir Japon-Amerikalı olduğunu fark etti—Japonya'da fark edilmezken, O Japon kadınının boyun eğiciliği karşısında üzüldü. Böylece, Kondo tek bir şey değildir, tam tersine bir **mozaiktir**, bir komplektir—**pek çok kimliği** vardır.

Postmodernizm ve post-modernite ifadeleri birbirlerine karışır:

- * parçalanmış, merkezi olmayan ben
- * anlamların, sebeplerin, ihtimallerin sabit değil de değişken oluşu
- * sebebi olandan ziyade sebepsiz gösterge ve semboller
- * boşaltma, içeriğin boşaltılması nosyonuna götürür (La Defense adlı boşaltılmış, boş bir merkezi olan ofis binası)

İKTİDAR

Post-modern stiller ve eleştiri insan hayatın bütün alanlarındaki **iktidar oyununa** odaklandı. İktidar üzerine yorum yaptılar—eleştirinin iktidarı, neyin sanat/yaratıcı/yeni olduğuna karar veren **kurumların eleştirisi**, bu tip kurumların bütün iktidara sahip olmadıklarını iddia eden sanatçının yaptığı eleştiri.

Post-modern anlar, mekansal/zamansal/kültürel olana meydan okuyan beklenmedik bağlaşımlar/rastlantılardır. Profesör Silbey’in seyahatlerinden bazı örnekler: (“Pasta Yesinler” okumasında yer alan)

--1996: Bir işçi ceketi ve pantolonu giyen, cep telefonunda konuşurken arabaları sollayan, Milan yollarında bir bisiklet kuryesi. On yıllar önce yapılmış olduğu gibi teslim ediyordu.

Eski ve yeni teknolojiyle eski bir kıyafet.

--1995: Japon bir çocuk annesine kendisiyle birlikte yüzmesi için baskı yapıyordu. Pek de uzakta olmayan bir yerde jakuzide Alman ve Fransız bilim insanları vardı. Dört farklı dil ve onları gözlemleyen Amerikalı bir sosyolog! *Yakınlık ve memnuniyetle, yüzyılların düşmanlığı sorunsuz bir şekilde geçiyor.* Ve küçük oğlan da oyuncakları ve aksesuarlarıyla **piyasa ve medya mallarına** bir şahit gibiydi.

Post-modernitenin koşulları:

- * zaman/uzaklık/kültürel değişikliğin silinmesi—sosyal ilişkilerde ne gerekli ne de iyi huylu gelişmeler vardır
- * değişikliklerin kendiliklerinden olmadığı ya da hukukun (ve hukuk uzmanlarının da) işbirliği olmadan olmadığının kabul edilmesi
- * **post-modern sömürgecilik**—küreselleşmeyi, post-modernizmi ve trans-nasyonalizmi kutlamaktan ziyade, küreselleşme adı altında olanlar hakkında şüpheli olan pek çok kişi vardır

Geleneksel sömürgecilik, daha fazla kaynakları olanlar tarafından insan hayatının kenarındakiler üzerinde uygulanan bir egemenlik ve yapılandırılmış eşitsizlik çeşidi idi.

Avrupa emperyalizmi, dünyanın her tarafında bağımsızlık hareketlerine yerini bıraktı. Bununla birlikte, daha sinsice, parmak basması daha zor olan yeni bir egemenlik çeşidi yaşıyor olabiliriz çünkü kaynakları tanımlamak/bulmak zor. Her zaman silahlarla destekleniyorlar.

Habermas, bu post-modern egemenlik/sömürgecinin öğelerinden bahsetti—**yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesi**. Günlük yaşadıkları deneyimlere uymayan ya da onlardan bağımsız da olsa, sıradan insanlar için sembolik kaynaklar haline gelmiş olan medyanın ürettiği/pazarladığı/yaydığı imgelerde bir artma oldu. İnsanlar, duyguların/arzuların/rasyonalitelerin kendi deneyimlerinden *bağımsız* olarak üretildiği dünyalarda yaşıyorlar, dolayısıyla da **fikirler ve deneyimler birbirleriyle bağlantılı değil**.

Yerel olarak üretilmiş ve deneyimlenmiş etkileşimlere ulaşmak ve onlara tutunmak için devam eden, aktif bir çaba var. Yapmamız *söylendiği* için yaptığımızı değil de ne *yaptığımızı* dikkat etmeliyiz, alış-verişlerimizi (transaksiyon) ve kaynaklarımızla aslında neleri mobilize edebileceğimize dikkat etmeliyiz. **Yerel olandan, günlük hayatımızın ve alanlarımızın bir parçası olandan ziyade, coğrafi olarak olmasa da sosyal olarak daha uzak olanı daha önemli gören** ve ipuçlarını onlardan alan bir toplumumuz var. Uzak/dolayımli/hazır yapılmış olan ürün kendi yapabildiğimizden daha önemli.

Post-modern sömürgeciliği geleneksel sömürgecilik/kapitalizm formlarından ayıran nedir?

Malların ve göstergelerin dağıtımını neredeyse tamamen şeyler hakkında değil de daha çok göstergeler ve semboller hakkında kullanılır. Bu da **meta fetişizmidir!** Önemli olan kullanımı/fonksiyonu değil gösterge/mesajdır. **Göstergeler/mesajlar temsil ettikleri şeyden bağımsız olarak dolaşıma girerler**, dolayısıyla da bağımsız bir etkileri vardır. Nike logosu gibidir, “Sadece yap”—bir şeyi *nasıl yapabiliyor* olduğun açıklanmaz. Bir sistem, kaynaklar, fırsatlar gereklidir ancak bu detaylar söylenmez.

Belki de yoğunlaşmış iktidara gerçekten meydan okumayı üretecek olan internet olacaktır. **Teknolojinin erişimi sağladığına** olan bir inanç vardır, ancak bunun içinde gizli hukuki hileler vardır. Bütün bunların hiçbirisi **hukuk** olmadan olamaz (ki hukuk da devletin *kanuni baskısıdır*). Bilinçlerimizi kolonize eden medya **hukuki mesajlarla** doludur—*sadece hukuk tarafından yapılmış değildir aynı zamanda hukuk hakkında mesajlarda verir.*

Hukuk eğlence haline geldi (örneğin, “Kanun ve Düzen” ya da “CSI: Suç Mahalli İncelemesi gibi programlar). Ve Amerikan TV programları bütün dünyada yayınlanırlar! İşte size bir **küreselleşme anı** örneği: adamın biri Paris’te tutuklandı ve kendisine Miranda haklarının okunmasını istedi. Tabii sorun şu ki Fransa’da Miranda hakları yoktur, Amerika’da vardır ancak Fransız vatandaşı Amerikan TV ve filmleri izliyor.

Dünyada nelerin dağıtıldığına dikkat edin. Örneğin, WTO (World Trade Organization/Dünya Ticaret Organizasyonu) ticaretine dair ABD ve Fransa’da önem verilen farklı imgeleri/konuları ele alın: Fransa, bunun peynir endüstrisine olan etkisini tartışır, ABD ise filmlerle ilgilidir ve telif hakları için baskı yapmak ister. (Bu telif hakları konusundaki baskı, **sanatçılar arasındaki diyaloga** dair modern/post-modern tartışmalara döner. Her şey **işbirliği ile üretildiği** halde neden tek bir birim bütün karı alsın ki? Hiçbir zaman bireysel bir üretim değildir—boyaları yapan ya da kanvası üreten insanlara ne demeli—ama sonuçta sadece sanatçının adından bahsedilir, dağıtımçı da karı alır—tablo satışlarındaki bir istisnai duruma dair ilginç bir kanun.

Hangi imgeler küresel olarak dağıtılıyor? ABD şiddet ve suçu dağıtıyor, komedi ve dramayı değil. Bu diğer eğlence türleri **yerel bilgi formları** gerektirir—komedi kültürel bir şeydir. Ters yüz edilen nedir, hangi garantiymiş gibi görülen özellik çevriliyor? Bu soruların cevapları yerel bilgi ile anlaşılabilir.

Hayatın kolonize edilmesinin yanında, ikinci özellik de **Amerikan hukukunu yaydığımızdır**. Hukuk **kapitalizmin alt yapısı** haline geldi. Kapitalizmi isteyen ancak hukuki temele (sözleşme hukuku gibi) sahip olmayan Doğu Avrupa’yı ele alın mesela; buraya araştırmacılar Amerikan hukukunu naklettiler. Aynı ticaret kodu piyasanın adil iş pratikleri için olan piyasanın geleneksel normlarını aldı. Ancak, Amerikan hukukunu alıp, nasıl Doğu

Avrupa'ya koyarsın ve geleneksel bir piyasaları yokken nasıl “geleneksel normlardan” (yasaların söylediği gibi) bahsedersin? Bütün yaptığımız kopyalamak ve transfer etmektir!

Şimdi hukukun küresel olarak yayılması var ve demokratik hukukun bizi daha güvenli hale getireceğine dair bir inanç var... Demokratik yönetimin çevre üzerinde uzun vadede daha dostça, daha güvenli olduğuna dair hiçbir kanıt yok.

Profesör Silbey'in seyahatlerinden örnekleyici bir hikaye: Amerikan yardım kuruluşları bir eğitim semineri veriyordu. Konferanstaki bütün misafirler gelişmekte olan ülkelerdendi, çoğunluğu Afrika'dandı ve vakıf kurmak konusunda eğitiliyorlardı. Ne için? Sermaye mi var, vergiden tasarruf etmek için para verecek milyarderler mi var? Bu organizasyonlar, gelişmekte olan dünyadaki insanları eğitiyorlardı ki böylece devlete yaslanmaktansa **kamu yardımı alışkanlığını** kazansınlardı. Bunlar, başka toplumlarda refah sermayesinin ortaya çıkışını önlemeye çalışan, böylece de Amerikan modeli olan hayırseverlik yoluyla refahı sağlama modelini yeniden üreten Amerikan sermayesinin hayırsever mirasçılarıydı. Fakat hiç bağışlanacak *sermaye yok!* **Onu destekleyecek kaynaklar olmadığı halde özel eylem anlayışına** sıkışıp kaldık.